

13.02.2017

Sj/2

§ 144

V 1.3.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite saamenkielisestä opetuksesta

HEL 2016-010620 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö, valtuustoaloite Kvsto 28.9.2016 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 49 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että selvitetään toimet, joilla saamenkielen ja saamenkielistä opetusta voidaan lisätä peruskoulussa ja turvata opetuksen pitkäjänteinen kehittäminen. Lisäksi tulisi selvittää saamenkielen ja saamenkielisen opetuksen järjestämistä yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien ja City-Såmit -yhdistyksen kanssa. Aloitteessa ehdotetaan myös saamenkielisen esikoulun ja iltapäiväkerhotoiminnan järjestämistä.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan antamiin lausuntoihin.

Opetuslautakunnan antamassa lausunnossa todetaan, että lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti alkuperäiskansaansa kuuluvalla lapsella on oikeus ryhmänsä kulttuuriin ja kieleen. Lautakunta kannattaa ehdotusta, että selvitetään toimia, joilla saamen kielen opetusta voidaan kehittää ja lisätä Helsingissä ja pitää tärkeänä, että myös saamelaisalueen ulkopuolella asuvien lasten on mahdollista omaksua saamelainen kieli- ja kulttuuriperintö.

Kaupungin peruskouluissa tuetaan saamelaistaustaisen oppilaan mahdollisuutta omaksua saamelainen kieli- ja kulttuuriperintö ohjaamalla oppilasta osallistumaan perusopetusta täydentävään saamen kielen opetukseen, joka on valtion erillirahoituksella järjestettävää perusopetusta täydentävää opetusta ja oppilaalle vapaaehtoista.

Tänä lukuvuonna yksikään pääkaupunkiseudun kunnista ei ole onnistunut rekrytoimaan saamen kielen opettajaa. Tämän vuoksi opetusvirasto järjesti 20.9.2016 yhteistyöneuvottelun pääkaupunkiseutujen kuntien, City-Sámit ry:n ja Saamelaiskäräjien kanssa. Opetusvirasto valmistelee opetuksen järjestämistä etäopetuksena ja tekee yhteistyötä City-Sámit ry:n kanssa opetuksen kehittämisessä ja rakenteiden vakinaistamisessa.

Saamenkielisen perusopetuksen lisäämistä on jo lähdetty selvittämään yhdessä City-Sámit ry:n kanssa. Opetusvirastossa 4.11.2016 järjestetyssä yhteistyöpalaverissa sovittiin, että kaksikielisen suomi-saame opetuksen järjestämisen käynnistämiseksi opetusvirastossa aloitetaan selvitystyö mahdollisen opetussuunnitelman rakenteesta, oppilaaksioton kriteereistä sekä mahdollisen luokan sijoittumisesta palveluverkossa. Vastaavasti sovittiin, että City-Sámit ry. kartoittaa kyselyllä huoltajien kiinnostusta tällaisesta opetuspalvelusta.

Kaupungin järjestämä perusopetus on tarkoitettu ensisijaisesti Helsingissä asuville oppilaille. Koska ihmisten kieli- tai kulttuuritaustaa ei tilastoida, ei saamelaistaustaisten oppilaiden tarkka määrä ole tiedossa. Nykyisen, oppilasmäärään perustuvan laskentamallin mukaan suomi-saame luokan toteuttaminen ei toisi koululle resurssia riittävästi, vaan vaatisi noin 60 000 euron ylimääräisen resurssin vuosittain.

Saamenkielisen perusopetuksen iltapäivätoiminnan järjestämisen edellytyksiä on selvitetty viimeksi vuonna 2015. Yksityinen palveluntuottaja oli kiinnostunut järjestämään iltapäivätoimintaa saamen kielellä, mutta toimintaedellytykset olisivat vaatineet riittävän suuren asiakaskunnan. Opetusvirasto on edelleen kiinnostunut yhteistyössä selvittämään saamenkielisen kielikylypykerhotoiminnan käyttömahdollisuuksia perusopetuksen iltapäivätoiminnassa.

13.02.2017

Sj/2

Opetusvirasto selvittää yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien ja City-Sámit ry:n kanssa saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen tarvetta ja tavoitettavuutta sekä niitä toimia, joilla saamenkielinen esiopetus ja perusopetus sekä iltapäivätoiminta voidaan yhdistää kaupunkitasoisesti ja keskittää yhteen paikkaan.

Varhaiskasvatuslautakunnan lausunnossa todetaan, että Helsingissä perheet voivat saada saamenkielistä varhaiskasvatusta City-Sámit ry:n ylläpitämästä ja Helsingin kaupungin tukemasta kielipesä Máttabiegasta Pasilassa tai Ruoholahdessa sijaitsevasta päiväkotit Troolarista.

Saamenkieliseen esiopetukseen ei ole ollut hakijoita, eikä saamenkielistä esiopetusryhmää ole perustettu. Tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa ei ole saamenkielen taitoista esiopetuksen kelpoisuusehdot täyttävää opettajaa.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että saamenkielisessä esiopetuksessa, perusopetuksessa ja iltapäivätoiminnassa yhdistetään voimavarat kaupungintasoisesti ja selvitetään mahdollisuutta keskittää opetus Helsingissä yhteen toimipaikkaan. Selvitystä tehdään yhteistyössä saamenkielisten perheiden ja City-Sámit ry:n kanssa. Yhteinen toimipaikka voisi palvella erillisellä sopimuksella laajemmin pääkaupunkiseudun perheitä

Esittelijä toteaa, että on tärkeää turvata alkuperäiskansaansa kuuluvalla lapsella on oikeus ryhmänsä kulttuuriin ja kieleen. Saamenkielinen opetus ja sen kehittäminen pyritään turvaamaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö, valtuustoaloite Kvsto 28.9.2016 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 15.11.2016 § 324

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2017

Sj/2

HEL 2016-010620 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti alkuperäiskansaansa kuuluvalla lapsella on oikeus ryhmänsä kulttuuriin ja kieleen. Opetuslautakunta kannattaa valtuutettu Yrjö Hakasen ym. ehdotusta, että selvitetään toimia, joilla saamen kielen opetusta voidaan kehittää ja lisätä Helsingissä. Lisäämällä saamenkielistä opetusta voidaan vaikuttaa alkupe-
räisväestön uhanalaisen kielen ja kulttuurin säilymiseen. Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että myös saamelaisalueen ulkopuolella asuvien lasten on mahdollista omaksua saamelainen kieli- ja kulttuuriperintö.

Nykyisellään kaupungin peruskouluissa tuetaan saamelaistaustaisen oppilaan mahdollisuutta omaksua saamelainen kieli- ja kulttuuriperintö ohjaamalla oppilasta osallistumaan perusopetusta täydentävään saamen kielen opetukseen. Kaupungin tarjoama saamen kielen opetus ei ole perusopetuslain 11 §:ssä tarkoitettua opetusta, vaan valtion erillisrahoituksella järjestettävää perusopetusta täydentävää opetusta ja siihen osallistuminen on oppilaalle vapaaehtoista.

Helsingissä perusopetusta täydentävän saamen kielen opetukseen on ilmoittautunut neljä oppilasta. Tänä lukuvuonna yksikään pääkaupunkiseudun kunnista ei ole onnistunut rekrytoimaan saamen kielen opettajaa, jonka vuoksi 20.9.2016 järjestettiin opetusviraston toimesta yhteistyöpalaveri pääkaupunkiseudun kuntien, City Sámit ry:n ja Saamelaiskäräjien kesken. Opetusvirasto valmistelee parhaillaan opetuksen järjestämistä etäopetuksena ja tekee yhteistyötä City Sámit ry:n kanssa opetuksen kehittämisessä ja rakenteiden vakinaistamisessa.

Valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloitteessa esitettyä saamenkielisen perusopetuksen lisäämistä on jo lähdetty selvittämään yhdessä City-Sámit ry:n kanssa. Opetusvirastossa 4.11.2016 järjestetyssä yhteistyöpalaverissa sovittiin, että kaksikielisen suomi-saame opetuksen järjestämisen käynnistämiseksi opetusvirastossa aloitetaan selvitystyö mahdollisen opetussuunnitelman rakenteesta, oppilaaksioton kriteereistä sekä mahdollisen luokan sijoittumisesta palveluverkossa. Vastaavasti sovittiin, että City-Sámit ry. kartoittaa kyselyllä huoltajien kiinnostusta tällaisesta opetuspalvelusta.

Kaupungin järjestämä perusopetus on tarkoitettu ensisijaisesti Helsingissä asuville oppilaille. Koska ihmisten kieli- tai kulttuuritaustaa ei tilastoida, ei saamelaistaustaisten oppilaiden tarkka määrä ole tiedossa. Äidinkieleltään saamelaisia peruskouluikäisiä oppilaita Helsingissä on kuusi. Nykyisen, oppilasmäärään perustuvan laskentamallin mukaan

13.02.2017

Sj/2

suomi-saame luokan toteuttaminen ei toisi koululle resurssia riittävästi, vaan vaatisi noin 60 000 euron ylimääräisen resurssin vuosittain.

Saamenkielisen perusopetuksen iltapäivätoiminnan järjestämisen edellytyksiä on selvitetty viimeksi vuonna 2015. Yksityinen palveluntuottaja oli kiinnostunut järjestämään iltapäivätoimintaa saamen kielellä, mutta toimintaedellytykset olisivat vaatineet riittävän suuren asiakaskunnan. Opetusvirasto on edelleen kiinnostunut yhteistyössä selvittämään saamenkielisen kielikylpykerhotoiminnan käyttömahdollisuuksia perusopetuksen iltapäivätoiminnassa.

Opetusvirasto selvittää yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien ja City-Sámit ry:n kanssa saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen tarvetta ja tavoitettavuutta sekä niitä toimia, joilla saamenkielinen esiopetus ja perusopetus sekä iltapäivätoiminta voidaan yhdistää kaupunkitasoisesti ja keskittää yhteen paikkaan.

Käsittely

15.11.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi lausuntoehdotuksensa uudeksi viimeiseksi kappaleeksi seuraavaa:

"Opetusvirasto selvittää yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien ja City-Sámit ry:n kanssa saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen tarvetta ja tavoitettavuutta sekä niitä toimia, joilla saamenkielinen esiopetus ja perusopetus sekä iltapäivätoiminta voidaan yhdistää kaupunkitasoisesti ja keskittää yhteen paikkaan."

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Ahola, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
sari.ahola(a)hel.fi
Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
taina.tervonen(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 08.11.2016 § 125

HEL 2016-010620 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2017

Sj/2

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloitteesta saamenkielisen esiopetuksen ja iltapäiväkerhotoiminnan järjestämisestä:

Aloitteessa esitetään selvitettäväksi saamenkielisen opetuksen turvaaminen perusopetuksessa ja opetuksen pitkäjänteinen kehittäminen. Samalla ehdotetaan selvitettäväksi saamenkielisen esiopetuksen ja oppilaiden iltapäiväkerhotoiminnan järjestäminen.

Helsingissä perheet voivat saada saamenkielistä varhaiskasvatusta City-Sämit ry:n ylläpitämästä ja Helsingin kaupungin tukemasta kielipesä Máttabieggasta Pasilassa tai Ruoholahdessa sijaitsevasta päiväkotitroolarista.

Saamenkieliseen esiopetukseen ei ole ollut hakijoita, eikä saamenkielistä esiopetusryhmää ole perustettu. Tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa ei ole saamenkielen taitoista esiopetuksen kelpoisuusehdot täyttävää opettajaa.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että saamenkielisessä esiopetuksessa, perusopetuksessa ja iltapäivätoiminnassa yhdistetään voimavarat kaupungintasoisesti ja selvitetään mahdollisuutta keskittää opetus Helsingissä yhteen toimipaikkaan. Selvitystä tehdään yhteistyössä saamenkielisten perheiden ja City-Sämit ry:n kanssa. Yhteinen toimipaikka voisi palvella erillisellä sopimuksella laajemmin pääkaupunkiseudun perheitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Saamen kielen ja kulttuurin ylläpitämisellä ja säilyttämisellä on vaikutusta lasten ja perheiden kulttuurisiin elinolosuhteisiin. On tärkeää, että myös saamenkielisen alueen ulkopuolella asuvien lasten on mahdollista saada esi- ja perusopetusta sekä iltapäivätoimintaa saamen kielellä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi